

Çini boyama faaliyetinin esnaf muaflığı kapsamında bulunup bulunmadığı.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	62030549-120[9-2013/766]-1832
Tarih	08.07.2014

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : 62030549-120[9-2013/766]-1832 08/07/2014

Konu : Çini boyama faaliyetinin esnaf muaflığı kapsamında bulunup bulunmadığı.

İlgi (a)' da kayıtlı özelge talep formu ve ilgi (b)' de kayıtlı dilekçenin incelenmesinden, geleneksel el sanatı olan çini yapım aşamalarından desen üretimi, tasarımı ve boyama faaliyetiyle uğraştığınızı belirttiğiniz, yapılan yoklamada ise çininin elle şekillenip fırınlama, dekor ve sırlama aşamalarını yaptığınız, söz konusu faaliyetinize ek olarak ücretsiz reklam veren bir internet sitesi üzerinden kurs için reklam verdiğiniz, ancak kurs için öğrenci bulamadığınızdan kurs faaliyetini gerçekleştiremediğinizin tespit edildiği belirtilerek, söz konusu faaliyetin Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesine göre esnaf muaflığı kapsamında değerlendirilip değerlendirilmeyeceği hususunda bilgi talep ettiğiniz anlaşılmış olup, konu hakkında Başkanlığımız görüşleri aşağıda açıklanmıştır.

Bilindiği üzere, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinde vergiden muaf esnafa ilişkin düzenlemelere yer verilmiş, kimlerin esnaf muaflığından faydalanacakları da maddede bentler halinde sayılmıştır.

Aynı maddenin birinci fıkrasının (8) numaralı bendinde, "Bu Kanunun 47 nci maddesinde yazılı şartları haiz olanlardan kendi ürettikleri ürünleri satanlara münhasır olmak üzere el dokuma işleri, bakır işlemeciliği, çini ve çömlek yapımı, sedef kakma ve ahşap oyma işleri, kaşıkçılık, bastonculuk, semercilik, yazmacılık, yorgancılık, keçecilik, lüle ve oltu taşı işçiliği, çarıkçılık, yemenicilik, oyacılık ve bunlar gibi geleneksel, kültürel, sanatsal değeri olan ve kaybolmaya yüz tutan meslek kollarında faaliyette bulunanlar;" hükmü yer almakta olup, maddenin mülga ikinci fıkrasından sonra gelen üçüncü fıkrasında, ticarî, ziraî veya meslekî kazancı dolayısı ile gerçek usulde Gelir Vergisine tâbi olanlar ile yukarıda sayılan işleri Gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerine bağlılık arz edecek şekilde yapanların esnaf muaflığından faydalanamayacakları açıklanmıştır.

Söz konusu maddenin 7 nci fıkrasında ise, "Esnaf muaflığına ilişkin şartları taşıyanlara talepleri halinde vergi dairesince Esnaf Vergi Muafiyeti Belgesi verilir. Bu belgenin şekil ve muhtevasının tayin ve tespiti ile iptali ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir." hükmüne yer verilmiş olup, maddenin son fıkrasında "Bu muaflığın Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi uyarınca tevkif suretiyle kesilen vergiye şümulü yoktur." denilmiştir.

Anılan Kanunun 47 nci maddesinde basit usule tabi olmanın genel şartları;

1.Kendi işinde bilfiil çalışmak veya bulunmak (işinde yardımcı işçi ve çırak kullanmak, seyahat, hastalık, ihtiyarlık, askerlik, tutukluluk ve hükümlülük gibi zaruri ayrılmalar dolayısıyla geçici olarak bilfiil işinin başında bulunmamak bu şartı bozmaz. Ölüm halinde iş sahibinin dul eşi veya küçük çocukları namına işe devam olunduğu takdirde, bunların bilfiil işin başında bulunup bulunmamalarına bakılmaz.),

2.İşyeri mülkiyetinin iş sahibine ait olması halinde emsal kira bedeli, kiralanmış olması halinde yıllık kira bedeli toplamı büyükşehir belediye sınırları içinde (285 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 1.1.2014 tarihinden itibaren) 5.500 lirayı, diğer yerlerde 3.800 lirayı aşmamak,

3.Ticari, zirai veya mesleki faaliyetler dolayısıyla gerçek usulde Gelir Vergisi'ne tabi olmamak, şeklinde yer almaktadır.

Aynı Kanunun 94 üncü maddesinde ise, nakden veya hesaben yaptığı ödemelerden vergi tevkifatı yapmak zorunda olanlar ile tevkifata tabi tutulacak ödemeler belirtilmiş olup, aynı maddenin (13/a) numaralı bendinde, 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (6) ve (8) numaralı bentlerinde yer alan emtia bedelleri veya bu emtianın imalinde ödenen hizmet bedelleri üzerinden (2012/3322 sayılı B.K.K uyarınca) % 2 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılacağı belirtilmiştir.

Konu ile ilgili olarak yayımlanan 283 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin "2.2. Geleneksel, kültürel, sanatsal değeri olduğu ve kaybolmaya yüz tuttuğu belirlenen meslek kollarında faaliyette bulunanlarla ilgili esnaf muaflığının kapsamı" başlıklı bölümünde;

" Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına 6322 sayılı Kanunla eklenen (8) numaralı bent hükmü uyarınca;

El dokuma işleri, bakır işlemeciliği, çini ve çömlek yapımı, sedef kakma ve ahşap oyma işleri, kaşıkcılık, bastonculuk, semercilik, yazmacılık, yorgancılık, keçecilik, lüle ve oltu taşı işçiliği, çarıkçılık, yemenicilik, oyacılık ve bunlar gibi geleneksel, kültürel, sanatsal değeri olan ve kaybolmaya yüz tutan meslek kollarında faaliyette bulunanlar esnaf muaflığından yararlanacaklardır.

Anılan meslek kollarında faaliyette bulunanların söz konusu muafiyetten yararlanabilmeleri için Gelir Vergisi Kanununun 47 nci maddesinde yazılı basit usule tabi olmanın genel şartlarını topluca taşımaları ve münhasıran kendi ürettikleri ürünleri satmak suretiyle faaliyette bulunmaları gerekmektedir.

Öte yandan, söz konusu meslek kollarında; devamlı veya arizi olarak, işyeri açılarak, motorlu araç kullanılarak, yardımcı işçi veya çırak çalıştırılarak faaliyette bulunulması muafiyetten yararlanmaya engel teşkil etmeyecektir.

Ancak, söz konusu meslek kollarında aşağıdaki şekilde faaliyette bulunulması halinde ise muafiyetten yararlanılması mümkün değildir:

-Ticari işletmelere ait malları mutaat olarak veya belli aralıklarla satanlar ile kendi ürettikleri ürünlerle birlikte başkalarına ait ürünleri de satanlar,

-Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine bağlılık arz edecek şekilde faaliyette bulunanlar,

-Ticarî, ziraî veya meslekî kazancı dolayısıyla gerçek usulde gelir vergisine tâbi olanlar." açıklaması,

284 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin "4. Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu Maddesinin Birinci Fıkrasının (8) Numaralı Bendi Kapsamında Faaliyette Bulunanlarda Mükellefiyetin Kapatılması" başlıklı bölümünde;

Diğer taraftan, halen basit veya gerçek usulde vergilendirilen ve söz konusu muafiyete ilişkin şartları topluca taşıyan mükelleflerden 31/5/2012 tarihli ve 6322 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin yürürlüğe girdiği 15/6/2012 tarihinden itibaren bir aylık bildirim verme süresi içinde (15/7/2012 tarihine kadar) bağlı oldukları vergi dairesine başvuranların mükellefiyetleri hükmün yürürlüğe girdiği 15/6/2012 tarihi itibarıyla, bu süreden sonra başvuran ve talepleri kabul edilenlerin mükellefiyetleri ise vergi dairesine yapılan başvuru tarihi itibarıyla kapatılacaktır.

Muafiyete ilişkin şartları topluca taşıyanlardan muafiyet hükmünden faydalanmak istemediğini ilgili vergi dairesine yazı ile bildirenler ise durumlarına göre basit veya gerçek usulde vergilendirilecektir."

Öte yandan, söz konusu Tebliğin anılan bölümünde yer alan "Ticarî, ziraî veya meslekî kazancı dolayısıyla gerçek usûlde gelir vergisine tâbi olanlar." ifadesinden, icra ettiği geleneksel mesleğin dışındaki faaliyetler dolayısıyla gerçek usule tabi olunmamasının anlaşılması gerekmektedir."

açıklaması yer almaktadır.

Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinin 8 numaralı bendi ile getirilen muafiyet hükmü ile geleneksel, kültürel, sanatsal değeri olan ve kaybolmaya yüz tutan meslek kollarında faaliyette bulunan küçük esnafın korunması amaçlanmıştır.

Dolayısıyla yapılan faaliyetin;

-Seri üretime imkan sağlayacak şekilde ticari bir organizasyon içinde yapılması,

-Sanayi tipi makine ve aletler kullanılarak yürütülmesi,

-Üretimin işçi ve usta vasıtasıyla yapılması (mesleğin devamı veya zorunlu nedenlerle işinde yardımcı işçi ve çırak kullanılması hariç),

-Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine bağlılık arz edecek şekilde yapılması,

hallerinde, Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinin 8 numaralı bendinde yer alan muafiyet hükmünden faydalanılamayacaktır.

Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinin 8 numaralı bendi ile getirilen muafiyet hükmünden yararlanmak için, söz konusu bentte yer alan ürünlerin münhasıran kendileri tarafından üretilip satılması gerekmektedir. Üretim aşamasında üreticinin kendisinde olmayan komşu üreticilere veya esnaflara ait alet veya edevatları kullanması, yaptığı ürünlere çeşitli metal ve aksesuarlar ilave etmesi mümkün bulunmaktadır. Diğer bir ifade ile her çini üreticisinin her türlü alet ve edevatla her türlü ekipmanı bir arada bulundurmaması bu kişinin çinicilik yapmadığı anlamını doğurmamaktadır.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, söz konusu faaliyetinizden dolayı Gelir Vergisi Kanununun 47 nci maddesinde yazılı basit usule tabi olmanın genel şartlarını topluca taşımanız, sadece kendinizce üretilen ürünleri satmanız halinde, Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinin 8 numaralı bendi uyarınca esnaf muaflığı kapsamında değerlendirilmeniz mümkün bulunmaktadır. Söz konusu ürünlerin hammaddesinin dışarıdan temin etmeniz veya üretim aşamasında başka üreticilerden alet veya ekipman yardımı veya desteği almanız muafiyetin uygulanmasına engel teşkil etmemektedir. Ancak, kendi ürettiğiniz çiniler yanında başkalarına ait çinileri veya çini üretiminde kullanılan boya, sim v.s. gibi ürünlerin de satılması halinde esnaf muaflığından yararlanılamayacağı tabiidir.

Diğer taraftan, faaliyetinizi kurs açmak suretiyle ticari bir organizasyon çerçevesinde yapmanız halinde ise esnaf muaflığından faydalanmanız mümkün bulunmamakta olup, ticari kazanç mükellefi olarak vergilendirilmeniz gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026